

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Égész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és laptulajdonos:
Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség: Simor-utca 39.
 Kiadóhivatal: Számmer Imre könyvnyomdája.

Az alkotmány védelme.

Pezsgó élet, csapongó hazafias lelkesedés váltotta föl karácsony másodnapján városunkban a csendes szendérgést. A közös veszedelem, mely a hatalom részéről a nemzet legdrágább kincsét az alkotmányt fenyegeti, tette szólította hazafias polgárságunkat, amely impozáns módon adott kifejezést tiltakozásának, elharsogtatván óvó szavát minden oly kísérlet ellen, amely veszedelmére tételnék véren, sok véren szerzett szabadságunknak s erős talpkövének, az alkotmánynak.

Fényes jelét adta ez alkalommal is az ősi koronázó város polgársága, hogy él és erős még benne a haza iránti szeretet s hogy kész mindig talpra állani, tettekre buzdulni, ha úgy kívánja azt a nemzet java.

Az impozáns népgyűlés, amely tegnap városunk falai közt lezajlott, a polgárság zömét, magvát foglalta magában: a jó, igazhívű, Istenéhez, királyához mindig hí, de szabadságához is törhetetlenül ragaszkodó népet!

A nép szava, Isten szava! Aki Isten szavát nem hallgatja meg, nem ér demli meg azt sem, hogy Istentől segítséget nyerjen!

E szó elhangzott már az egész országban Adriától a Kárpátokig s dörög még folyvást oly erővel, hogy meg kell azt hallani az igazság iránt még oly siket füleknek is, mint a milyennekkel az ország

sorsát intéző egyéniségeket verte meg a sors. Ha nem akarják meghalni, magukra vessenek! Mert jó, türelmes nem a nép, de haragjában rettenetes is tud lenni!
 A tegnapi népgyűlés főfolyását im a következőkben ismertetjük:

A bevonulás.

A népgyűlésre jövő orsz. gyűl. képviselő, Kalocsay Alán városunk és Meszlényi Lajos a csákvári kerület országgyűlési képviselői a 9 óráig vonattal érkeztek a székesfejérvári pályaudvarra, hol az ellenzéki jezsuiták közül számosan várták és meleg szavakkal üdvözlötték a megérkezett képviselőket.

Künt már várakozott a felvirágozott kocsi a képviselők számára és megindult a menet hosszú sorban a városba, kísérve mindenütt az utcán járókelők éljenzésétől. A képviselők dr. Saára Gyula lakására hajtottak, hol a házi gazda ebédet adott az érkezett vendégek tisztelőtérére.

Gyülekezés.

Az előre megállapított terv szerint a palotaváros és tövörös polgársága a buzapiaczon kezdtek gyülekezni, honnét fél három órakor megindult a hatalmas menet a felsővárosra, a vásártérre. A menet élén Tóth Arthur és dr. Say Viktor haladtak kocsival, melyen hatalmas nemzeti lobogó lengett. Mire a menetet a zene hangjai mellett a vásártérre érkezett, ott már várta a felsővárosi és vízivárosi polgárság óriási tömege. A nép az egész teret betöltötte és zúgó éljenzéssel fogadta a

felvirágozott, fellobogózott kocsikon megérkezett Kalocsay Alán, Meszlényi Lajos országgyűlési képviselőket, br. Mansdorf Gézát, dr. Say Viktort, Tóth Arthurt és Csöppenszky Mihályt.

A gyűlés.

Mikor az óriási tömeg elhelyezkedett, dr. Saára Gyula, a függetlenségi kör elnöke az emelvényre lépett. Előadta az okot, a miért e népgyűlést szükségesnek látták összehívni. Ez az ok a megtámadott alkotmány védelme. Felhangzott az ellenzék veszkialtása, mely arra hívta az ország városainak lelkes polgárságát, hogy felemeljék tiltakozó szavukat az alkotmány letiprása ellen. Csak néhány hete, hogy hivatalosan bizalmat szavaztattak a városházán az egész város polgársága nevében, még most is arcunkon a pír, melytől akkor arcunk égett. Helyre kell e csorbát ütni, ki kell mondani a jelen rendszernek kárhóztatását. Nem hiszi, hogy volna a városnak hazafias polgárai közül egy is, ki ebben egyet ne értene. Üdvözlö az egybegyűlt sokaságot és megnyitja az ülést, melynek elnökéül ajánlja Tóth Arthurt. (Éljenzés.)

Tóth Arthur megköszöni a megtiszteltetést és a közbizalmat, üdvözlö a népgyűlésre megjelent képviselőket és ajánlja jegyzőül Laufenauer Ferenczet, kit a gyűlés éljenzéssel jegyzőül választván átadja a szót Kalocsay Alán orsz. gyűl. képviselőnek.

Kalocsay Alán beszéde.

Két éve és néhány hete, hogy itt, a szabad természet ülésén, a természet templomában el-

A tetszalott.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Írta: Alföldi Irén.

Nemrég hazamba visszatérve, fölkeresém gyermekjatekaim színhelyét, mely távol a várostól a szabadban lévén, azon gondolatra hozott, mint siet a gyermek önkénytelenül is a természetnek mindig tárt karjaiba. Emlékeim világa mindegyre tarkul, sokféle színt ölt magára; oly sok virág nőtt fel, annyi semmisült meg azóta... és e helyeket mégis bizonyos varázs takarja, eszünkbe juttatva azt, hogy mégis akkor voltunk csak igazán boldogok. Különösen kedveltem játszótársaimmal egy árkot, mely az esővizet vezette a közel földről a folyóba. Ide irányzám lépteimet.

Az árok egy erdőborította hegy felé vult akkor. Nem a hegy fekvése, melyről az alatt elterülő városa gyönyörű panoráma nyílt; nem is az erdő susogása és halk moraja; nem is a vadvirágokkal himzett pázsitos mező kapott meg bennünket; mindez csak azért volt előttünk nagybecsű és kedves, mert malmainkhoz, melyeket előszeretettel készítették az árokban, faanyagot szolgáltatott.

Egy magas növésű, izmos Lillge nevű fiu legjobban kivált közülünk. Ő tudta készíteni a legjobban járó malmokat és ezért igényt is tartott a főmolnárságra, amin sokszor összevesszünk, ha gátjaival malmaink elől a vizet elakarta fogni. Rá kellett gondolnom és a

gyermekéveim utáni vágy közé még egy más érzelem is vegyült: a fájdalom hiányzó barátom után. Nem álmódhattuk vissza bizonyos baráti ölekezésben a multat. Ő meghalt. Egy ifjúkori barát végtelen kínos, ha hosszas tévelygés után feltaláljuk, a szivekben kétszeres élénkséggel és fájódedesen ujulnak meg az ifjú napok emlékei. Egy ily barát föltalálása kedves záradéka az életmesének. Ha ily sziv felett pihenünk, minden eszünkbe jut s mult életünk leghibebb tükre vonul el lelkünk előtt.

Eszembe jutott szegény barátom halála. Az iskolából egy gyógyszerészhez került. Már majdnem végezte itt is tanulmányait, midőn hirtelen, — így értesültem, — mérgezés következtében meghalt. Láttam akkor anyját, megtörve, roskatagon utazni fia temetésére; többet nem tudtam meg felőle. Ily gondolatok között ballagtam a város felé. Ekkor egy vándor jött felém. Föltekinték, és meghalt barátomhoz a hasonlat az idegen arcán oly meglepő volt, hogy megállásra készítetett. Ugyan azon setét szemek, sima homlok, római orr, sőt még járása is megholt barátomé. Csak a haj volt rendetlenül, szürke színével szomorubbá téve a jövővény vonásait.

Az idegen is feltekintett és a másik pillanatban egy örömsikolt hallatva, karjaiba dönt. — Rezsó! Rezsó! nem ismered?! vagy nem akarsz megismerni? Hisz én vagyok Lillge, Lillge Henrik!

Önkénytelenül hátráltam, bosszankodva az idegen tréfáján, vagy örültségén és válaszulván:

— Lillge meghalt — uram — hanem ki ön? — ugy látom —

Elszomorodék, karjai lehanyatlottak, aztán haját homlokáról félrevonva szolt:

— Nem ismered e sebhelyet, melyet malmunk építésekor kaptam? Te nem akarsz megismerni? Igaz, érzem, hogy a ki már koporsóban fekszik, annak már nem szabad élni!

— Barátom, lehetséges? te élsz?! — Most már rajtam volt a sor, keblemre zárnai őt.

— Tehát nem borzadsz tőlem? — mondá megindulással — te régi jóbarát. És én végre ki sirhatom tenger fájdalmamat egy rokon kebel fölött...

— De mond csak el, hogyan támadtál fel halottaidból? szólék magamhoz térve.

— Tudj meg mindent! szakita félbe barátom.

— Menjünk ismét a szabadba, — csak ne a városba! Ott ugy érzem magam, mintha ismét el volnék temetve. Megszabadultam a haláltól s nem hoztam el tőle más jelt, mint ez ősz haját.

— Azt tudod — folytató, hogy az iskolából ama gyógyszerészhez kerültem. Igyekező levén, megnyertem főnököm bizalmát és — leánya szerelmét, egy napon az atyai beleegyezést is. Mit mondjak e napról? ejh! nem szabad reá gondolnom sem, mert minden oda van.

... Egy este imádot jegyesem mellett ültem, hallgatva az általa énekelte bájos dalt s e pillanatban egész valómat egy hideg csapás érte. Testem merev lett, nyelvem elállt s bekövetkezék a halál hidegsége. Zavartak a képek,

mondotta programbeszédét. Két éve, hogy kimondotta, hogy a függetlenségi párt programjának biztosítékát az igazság képezi és a béke. Most két év múlva e szent ünnepek alkalmával nem hirdetheti a békét és nem látja az igazságot, mert orgyilkos kezek törtek be az alkotmány szent templomába, hogy orvul elejtsék azon alkotmányt, mely ép e város falai közt nyerte II. András királyunk alatt biztosítékát az arany bullában. Mindig voltak e templomnak védelmezői, kik feltartóztatták a vad pogányok támadását, mert élt mindig a magyar szívben a haza s vele az alkotmány szeretete. Nem szabad ennek csökkenni most sem ilyen veszélyes pillanatban, mert ha megszününk hazánkat szeretni, megmozdul a vérrrel áztatott föld alattunk és nem fogadja be még holt tetemeinket sem. (Igaz, ugy van! Éljen Kalocsay!)

Jellemzi a helyzetet, melyet a 23 éves rendszer teremtett, mely tönkre tette boldogulásunk alapját, megmetyelvezte a közéletet. És mikor az ellenzék e rendszer ellen küzd, akkor vádolják torradalom csinálással! (Hazugság! Éljen az ellenzék!)

Kötelessége az ellenzéknek felhívni a polgárok figyelmét arra a veszélyre, mely alkotmányunkat veszélyezteti. Nem bizalmunkat, nem is rosszaságunkat, hanem *utálatunkat* kell kifejeznünk. (Ugy van! Abczug Tisza! Abczug Bánffy!)

De él még az igazság Istene! Most el tűr az ellenzék minden vádat az alkotmányért, mert él a hit benne, hogy ő a ki megtette kötelességét, meg fogja nyerni hazafias küzdelmének gyümölcsét. Hogy a jog, törvény és igazság az ő részén van, ezt bizonyítja a feloszló kolosszus.

Kéri az Istent, hogy engedje megérni a jövőbe vetett szebb reményei megvalósulását, addig is szálljon szerte tiltakozó szavunk, a miénk kik alkotmányunkért élünk és halunk. (Szünni nem akaró lelkes éljenek.)

Meszlenyi Lajos beszéde.

1898. éve, hogy egy csillag tünt fel keleten, az igazság csillaga, jelenté, hogy a

melyek agyamban megmaradtak, még csak kedvesem mellet segíteni akaró karját érzem, egyebekig emlékezem. Csak félig voltam magamnál.

Halottnak tartottak. Szerettem volna felkiáltani és mégis ott fekvüdtem a halál bilincseiben, akaratom nem indítá meg a vért ereimben. Hidd meg barátom, az élet nem álom; mert a halál, életünk eme határköve rideg, borzasztó valóság! Éreztem, hogy ajkannak egyetlen megrándításra eloszlatná a varázst, ismét visszaadna a napfénynek, ismét találhatnám kedvesem szemeiben a kéklő eget és nem tehetém meg. Kedvesem óhajára gyorsan kivittek egy halottas szobába. Hála az intézkedésnek, mert csak így nem tettemek el élve, ha bár reményeim, leggazdagabb életboldogságom e pillanat óta lón koporsóba szögezve. Még most is remeg belseim, ha reá gondolok elevenen eltemetéseim mily hajszálon függött: mert még nem ismerjük elég világosan a halál és élet közti választalat; ez a két sötét hatalmasság sajátosság játéka...

Meddig fekvüdtem így? nem tudom. Rám nézve nem létezett idő; minden perc az örökkévalóságig terjedt ki. Ugy tetszett nekem, mintha lelkem már elvált volna testemtől és még csak a külvilág benyomásainak következtében léteztem. Talán épen csak a szokás és az emlékezet az, a mit a lélek a testtől elvesz és csak azért élünk tovább, mert álmadozásaink soha sem szakadhatnak el teljesen a testtől... Végre, végre gyenge osiklandást érezek testemben, mint midőn az őszi köd száll le nesztelenül, apró cseppekben a földre. A bilincs lehullott, egy csekély moz-

Megváltó s vele a szeretett vallása megszűletet. Ezer éve, hogy Árpád lovának patkói megdobbantak itt e földön.

Ha ma csillagot keresünk, megtaláljuk azt azok mellén, kik a kormány szolgálatába szegődtek, azt törhetetlen hűségükért kapták. Ma, látva a csillagot, nem azt keresnek, ki született, hanem a jászolt. Törpék jönnek, hogy megtámadják az alkotmányt, hogy megrontsának mindent, csak egy maradjon meg, a jászol és az abrak.

Kijelenti, hogy a függetlenségi párt megbizásából jó ide, most mikor 43 városban áll így, az Isten szabad ege alatt a nép, Nem csekély az ok, melyért itt összejööttünk. Ő most a karacsonyfáról nem a béke olajágát, hanem a Hadur kardját hozta magával; szavai sem a béke szavai. Krisztus is hirdette a békét, de azért ő egymaga ment a templomba, hogy onnét kiverje a farizeusokat. Ez a felelet azoknak, kik az ellenzék küzdelmét a kisebbség terrorizmusának mondják. Igen, igazságtalanak tartanak e küzdelmet, ha a nemzet szabad akaratából választott többség képezne a többséget. De mikor a választásoknál Bánffy dirigál, egyik kezében ostorral, másikban abrakkal, ilyen módon keletkezett többség előtt csak meg nem hajolhat.

Emlékszik, mikor még diákkorában e városban énekeltek e kortesnótát: „Tisza, Ghiczy Bözörményi, megtűdjék az alkotmányt védni”, de azóta látta már Tiszát szegreakasztani a bihari pontokat, látta Deákkl, látta mint alkotmánytörpöt, úgy, hogy most azt lehetne énekelni: „Lefelék folyik a Tisza, nem folyik az többet vissza.”

Nem hive a tulzásnak, de ő, mint 48-as alapon álló függetlenségi ellene küzdött eddig minden kormánynak, de óriási különbséget lát a küzdelmekben.

Már nem csak az ember, de a kutya is fél Bánffytól: fél, hogy bőrét lehuzza és nemesi levelet csináltat belőle. Miért hagyják ott a párt oszlopos tagjai (Éljen Szilágyi! Usáky!) 11 gróf hagyta ott, bizonyokra olyanok, kik

dulatom előhívta az őrt és megvalék mentve... Még akkor nem éreztem teljesen az új életnek ezen örömet, hanem most midőn újra a meleg friss léget szívom be, midőn szememet örömitassan legeltetem a napfényen, midőn ereimben a vért újra keringeni és hullámozni érzem, lelkem akkor élvezzi csak az életet, a földi létnek teljes boldogságát. Betegeknak kell lennünk, meg kell halnunk, hogy érezhesünk azon boldogságot, mely lelkünket minden lehelletnél körülengi. És így megismertem az élet becstét, milliómos lettem, tudva, mily drága a létezés minden órája, — de mégis koldus vagyok mert elvesztettem egy szívet! Barátom szinte reszketett — majd folytatá:

— Lassan gyógyultam. Egyedül találtam őt az ablaknál ülve, a zongora fel volt előtte nyitva. Mily boldogan hallgattam mindig dalait, ez mindkettőnk egy szebb szellemvilágba ragadott, hol egy üdvel teljes jövőt sejtünk és most... hogy felpillantott, reszketett, mintha láthatatlan hatalmak zúzták volna össze. Alig tudott fölkelni.

— Alitte — mondám reszketeg hangon — Alitte, élék? Nem haltam meg!

Élém jött s kezemet megszorítá. Azután halkán szólt:

— Egy más világi életbe éltem át magamat és szívem minden dobbanása elszakadt az élettől, hogy egészen a tied, örökké a tied legyen és lelkem most sem tud visszatérni a régi boldogsághoz.

— Kedvesem, — viszonzám rémulten — mi élni akarunk, légy újra az enyém, minde nem!... Szeretettel léptem felé, ő elfordult, megborzadt; láttam — a sirból föltáma-

nem kaptak 10–20 ezer frt választási költséget és nincsenek lekötvé, mint a szolgálga gazdájának, kitől, ha kérdi a gazda: „Szép vagyok-e János? az minden bizonynyal azt fogja rá felelni: „Igenis szép nagyságos uram! legyen az bármilyen osunya is. Így tesz Bánffy szolgálalkú hada is, kitől, ha azt kérdi Bánffy: Ugy-e fekete ez a fehér zászló? minden bizonynyal rá feleli, hogy fekete. De Bánffy nem törődik azon tekintélyes egyénekkal, csinal ő egy 24 óra alatt 40 gróftot is, de azok aztán vakon fognak neki engedelmeskedni.

Már kétszer becsapta a kormány az ellenzékét, s most Tisza hálójába akarta keríteni az országot, de még látja állni a koronázási dombot, bizik a királyi esküben és reméli, hogy Tisza most a saját hálójába kerül.

Az ellenzék most élethalál harcztot vi a rendszer ellen, ha letiporják is a zászlót, mely alatt küzd, az lehet rongyos, szakadt, de piszkos sohasem lesz. Helyezük bizalmunkat a közel jövőbe, mert jönni kell egy jobb kornak. Addig is legyünk alkotmányunk szilárd támaszai és kiáltstuk szívből éljen az alkotmányosság.

Br. Mansdorf beszéde.

Meszlenyi után br. Mansdorf a függetlenségi párt lelkes tagja lépett az emelványre. Felhívja a város polgárait, hogy fennen lobogtassák azt a zászlót, melyre ez van írva „1848”, példaadásul a többieknek. Büszkének érzi, hogy a függetlenség zászlajának vezetése olyan egyénekre, mint Kalocsay és Meszlenyi van bízva. Felszólítja a népgyűlést, hogy fogadja el a benyújtandó határozati javaslatot.

Fister János beszéde.

Mansdorf után Fister János beszélt röviden. Ismet megtámadva látja az alkotmányt. De mint megvédelmezte azt a magyar a török, tatár, német ellen, úgy megfogja védelmezni a mungók ellen is.

Most Tóth Arthur elnök felszólítja dr. Csöppenszky Mihály ügyvédet a határozati javaslat telolvasására.

dott előtt, majdnem ajúltságba esett. Midőn magához jött, észrevehén, hogy irántami titkos borzadalmát minden lelki küzdelme mellett sem képes elfojtani. Érzem, hogy a kötelék elszakadt. Istenem, mennyit szenvedtem! Az élök közti megjelenésem még azon lényre is borzalmas volt, ki szeretett, névtelen irtózából választalat vont közénk... Elutaztam oly szívvel, mely minden ujjon nyert életereje daczára is csak most kívánta a halált, mely hideg és rémes alakjában oly közel állt hozzám. Az élet, a szerelem, sőt magam is úgy tüntem föl, mint egy nagy hazugság.

Barátom sirt karjaimban... — Mily rég barangolsz azóta idegen tartományokban, — kérdém.

— Majd egy éve! — Tehát menjünk még egyszer Alittéhez s intézzünk még egy kérdést szívéhez.

Lilyen fájón rázta fejét.

— Nem ismered te még az élet enyhítő balzsamát, ha nem hiszed, hogy jegyesed keblének felizgult hullámai is lecsendesültek azóta. Jer, lessük meg az első napsugarat, mely e siréj után újból föllángol! — Jöjj, jöjj barátom.

Hosszas rábeszélésnek engedve végre elutaztunk jegyesének szülővárosába.

... Azt veszélyes betegem találtuk. Az egykor oly kedves Henrik barátja előtt megnyílt az ajtó. Egy gyöngye, tört női alakkal találkozottam. Arczán mély fájdalom néma nyomata. Felém nyújtá finom, átlátszó kezét és szólt: Henriket is magával hozta? Vágyam őt még egyszer látni; őt ki iránt oly nagy vétéköttem el.

Matározati javaslat.

Székesefejérvár sz. kir. város polgárai 1898-dik évi december hó 26-án tartott gyűlésükön egyértelemmel s egyhangulag kijelentik:

1. Hogy szívesen s lélekkel csatlakoznak az országgyűlés ellenzéki képviselőinek törvény- és alkotmányvédő hazafias működéséhez, s a törvény- és alkotmányértésre kész kormányval szemben felvett nemes küzdelmökben további egyértelmű kitartásra buzdítják.

2. Hogy annyi könyv-, vér- és vagyonáldozat árán fentartott ezeréves alkotmányunkat sarkalatos alapjaiban (1848. III. tez.) sértő Tisza-féle merényletet kárhoztatják, azt minden erejükkel elítélik és visszautasítják; annak előterjesztését, aláírását és elfogadását alkotmánytípró s hasafaltan cselekedetnek minősítik.

3. Az országgyűlés ellenzéki képviselőit hazafias bizodalommal felkéri, hogy a nemzetgazdasági s kereskedelmi önálló rendelkezésre vonatkozó s az 1867. XII. tezikben is biztosított jogainak, jelesen az önálló vámterületnek létesítését, — a mennyiben az Ausztriával való kiegyezés az 1867. XII. tez. 25. és 68. §§-nak, s az 1898. I. tez. értelmében nem valószínű, minden erejükkel s a rendelkezésekre álló minden törvényes eszközzel szorgalmazzák.

A javaslatot a népgyűlés nagy lelkesedéssel elfogadja s egyszersmind megbizza az elnökséget, hogy ezen határozatot az ellenzéki pártok vezérével és párttagjaival közöljék. Végre elhatározták, hogy a matározati javaslat 2. és 3. pontjában foglaltak, valamint a földadó leszállítása érdekében az országgyűléshez feliratot intéz, melynek beterjesztésére Kalocsay Alánt kéri fel.

Dr. Sára és Kalocsay köszönetet mondanak a polgárságnak a megjelenését, Toth Arthur pedig a megjelent képviselőknek fejezi ki a népgyűlés háláját.

Erre a gyűlés az ellenzék lelkes élte'ese között a legnagyobb rendben oszlott szét.

— A miniszterelnök lovagias ügye. Máltán keltett országos szenzációt az a csunya ártó, amelyet Bánffy Dezső provokált legutóbb a Horánszky Nándorhoz írt brutalisan sértő levél-

Siettem barátomért. Mily viszontlátás! Alitte lelke újra éledt, felemelkedék ágyából. Forró kézzel tette jóvá azt a hibát, melyet az emberi lélek egy névtelen érzése elkövet.

— Fájdalmat okoztam neked — mondá emelt hangon, — midőn visszaborzadtam tőled; a sors megboszlatta magát rajtam. A halál, melynek alakja oly borzalmas volt, lassan beszöpte magát szívembe. Nem oly rettentő az, én legalább most nyugodtan nézek szemem közé. A görögöknek igazuk van, ez egy génius, lefordított fátylav. I. S mivel annyira irtóztam a haláltól, meg kelle őt szeretnem. Oh! Henrik a mi életünk a halál virágzása! — Te újra megtaláltad az élet utját s én . . . mégis vissza ijedtem tőled. Bocss meg! Téged csak gyengén csókolt meg e halál szelleme, de nálam megsemmisítő kezét szívemre tette s nekem követni kell őt örökre. Mi ellent mondanék, atyja vigasztalta. — Nem, nem! neked nem szabad meghalnod — kiáltá barátom könnyektől elfojtott hangon.

— De igen! — s aztán elgyengülve hanyatlott vissza s — csendesen elszenderült! — Csak hosszas gyász után tért a volt tetszhalott teljesen életre. Ha bár kinnal telve tekint is a multra és fájdalommal az elhunyt kedvesre, de megmenekülésének csodás ereje most lett teljes.

Hogy Alitte a haláltól feltámadottat sohasem karolhatta át teljes, régi szeretettel, az a természet és a szív egy sajátságos titka! . . .

vel. De nemcsak szenzáció, hanem végtelen elkeseredés s harag is jár a nyomában annak a levélnek, amellyel a kormányelnök teljesen lehetetlenné tette, hogy valamiképpen helyreálljon a béke a parlamentben! Olajat öntött a tűzre s főláztatott azt annyira, hogy most vésebbben lobog mint valaha. Nincs annak az eloltására egyéb szer, csak az ő takarodása.

Horánszky Nándornak a Házban tett minapi leleplezéseit szertelen haragra lobbantották a miniszterelnököt, aki tudvalevőleg mindig haragszik, ha igazságot mondanak neki. Mérgében nem tudott magán segíteni másként, mint hogy a brutális sértegetés nem éppen lovagias eszközéhez nyult. Csunya sértő hangon levelet írt Horánszkyknak, amelyben rágalmozónak, tisztességtelen gyávának bélyegezte azt az embert, akinek multjában egy esztendőre is több politikai tisztesség esik, mint amennyit Bánffy egész életében összeszedhetne, ha erre egyáltalán megvolnának a képességei.

A nevezetes levél így szól:

Nagyságos úr!

A képviselőháznak folyó évi október hó 8-iki ülésében éppen Nagysággal szemben jelentettem ki, hogy az ország érdekében elfoglalt álláspontomtól — bár a jogos kritika mindenkinek szabadságában áll — nem térítenek el bármi éles megjegyzések, sőt személyes sértegetések sem. Ennek az álláspontnak jelzésével tartoztam és tartozom annak a hivatásnak és közbizalmi állásnak, a melyet ezidő szerint betöltök. E kijelentés után jogom volt az ellenzéki hajzsa személyes küzdelme rendszerehez tartozónak tekinteni mindazokat a durvaságokat, miket a politikai gyűlölet ellenem szőtt. Jogom volt tudomást nem venni a sértegetésről, miután azokat e kijelentésem után az ellenzék oly politikai fegyvereivel tekinttettem, a melyektől kijelentésem dacára sem kívánt elállani. Hivatalos állásom tartózkodást parancsolt a tekintetben is, hogy az eljárás iránt megalkotott meggyőződésemet az ily fegyverrel küzdőkkel szemben nyilvánítsam. Isméteiten utalás történt erre a Házban is. Nagysággal a képviselőház tegnapi ülésében ennek az elvi álláspontomnak tudomásával vagy tán éppen ezért, a mit ezuttal nem keresek, miniszterelnöki működésem kritikáját hazug alapon és igazolatlan, szándékosan túlzó vezető czélzattal az én egyéni integritásom jogosulatlan megbélyegzésére fektette. Tudomására hozom ennél fogva, hogy ez az eljárás sem jogos sem tisztességes, sem férfias nem volt. Nem volt jogos, mert a közöztünk fenforgott magánértekezést egyoldalú, önkényes kiszinezéssel használta fel. Nem volt tisztességes, mert a közöztünk lefolytatott tanácskozásokat nem minden részletükben úgy adta elő, a mint azok történtek. Az ezekhez fűzött kritika pedig nem volt férfias sem, mert előre megfontolt ravasz fondorlatok kieszelésével üzött sértegetésre — az én éppen Nagysággal szemben tett levelem elején hivatkozott kijelentésem után — csakis a magát a megtorlástól mentesnek képzelő gyáva ember lehet képes.

Bánffy Dezső báró.

Horánszky e levél vétele után Károlyi István gróf s Szemere Miklós utján nyomban provokáltatta Bánffyt, aki Fejérváry Géza minisztert s Gajary Ödönt nevezte meg segédeknek. A segédek csakhamar össze is ültek tanácskozásra, amikor Horánszky segédei hangsúlyozták, hogy felük nem elégtételt kér, hanem csak fegyveres megtorlásnak kívánja tekinteni az ügyet s teljes szabadságot tart fenn magának a politikai természettel bíró ügy felderítésére. A oseklevési szabadság főtartása ellen nem volt kifogásuk Bánffy segédeknek, azonban az első kijelentést nem fogadták el. Miután pedig Horánszky segédei ahhoz föltétlenül ragaszkodtak, az ügyet a maguk részéről befejezt-

nek tekintették a segédek s arról jegyzőkönyvet vettek föl.

A katolikus kongrua. Alig hogy összeült az őszszel a latin és görög szertartású lelkész-kedő papság kongrua-ügyének rendezésére kiküldött országos bizottság, már is el kellett magát napolnia, mert időközben létrejött a többi felekezetek lelkészeinek jövedelem-kiegészítéséről szóló törvény, ennek intézkedéseit nem lehetett mellőzni, lévén azok kedvezőbbek, mint azok a rendelkezések, melyeket korábban a püspöki kar a kultuszminiszterrel egyetértve megállapított; nevezetesen az anyakönyvi kivonatok után járó bevételek és az ekeketái stóla-illetékek a katolikus lelkészek jövedelmi bevallásában még a régi átalányösszeggel szerepelnek, ellenben a káplántartási költségek maximuma csak 200 frttal és a lótartrási átalány 126 frttal, holott a fűntemlitett törvény az első 250, a másikat 200 frtban határozta meg. Ez eltérések kiigazítása iránt a bizottság kikérte a királynak, mint legfőbb kormánynak legmagasabb jóváhagyását, a ki a kongrua megállapításának ez új módját most jóvá is hagyta. Ennek következtében a 4767 kath. lelkészeg között jövedelem kiegészítésére szorul 847 latin és 1878 görög szertartású lelkészállások száma körülbelül százzal, a kiegészítésre kívánt összeg mintegy 65,000 frttal növekedik, s így ennek teljes összege ekképen 1.200,000 frtra fog rugni. Minthogy pedig Erdélyben a római katolikus papság kongruája már részben rendezve van, és a nemkatolikus egyházak papjai még 1899. folyamában a törvényben megállapított magasabb kongrua élvezetbe lépnek, az országos katolikus kongrua-bizottságnak sürgős feladata lesz a hátralevő számítások elvégzésével még oly időben rendezni a kongrua-ügyet, hogy a megélhetés nehézségeivel küzdő szűkebb ellátású katolikus papság rövidségeit ne szenvedjen.

— A kegyuri jogviszony illetékessége. A közigazgatási bíróság s a bírósági hatóságok mindinkább sürűbben foglalkoznak olyan vitás kérdésekkel, melyek a plebániái s egyházi patronátus jogviszonyaiból keletkeznek. Egy ilyen felmerült eset alkalmából a legfőbb, a közigazgatási bíróság közelebb azt az elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy a kegyuri jogviszonyból támadt vitás kérdések nem tartoznak a közigazgatási bíróság hatáskörébe. E határozat folyamánya az volna, hogy e kérdések ama hatóságok elbírálása alá sem eshetnek, a melyek végzéseinek felülbírálására a közigazgatási bíróság egyedül illetékes. Az egyik hatóság erre való hivatkozással élve, éppen most utasított el egy ily vitás ügyet, és így félt, hogy az illetékesség megállapítása eme kérdésekben annyira bizonytalanná fog válni, hogy a kegyurasági jogok s köteleességek megállapítása még inkább meg lesz nehezítve; a mi a pátronált templomek s egyházi személyek anyagi helyzetét nagyon megzavarhatja. Ennek elkerülése végett a vallás- és közotatásügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértve az érvényben lévő törvények s jogszokás alapján az illetékesség rendezésére nézve végérvényes döntést készít elő.

— Új pártalakulás Ausztriában. Nagyerejű újabb többség van alakulóban Ausztriában, a mely a lengyelekből, a katolikus néppártiakból és a keresztény szocialisokból állana. A német szabadelvekkel is megegyeznek a pártalakulás, a kik azonban azt kívánják, hogy előbb Thun gróf a kiegyezést teljesen nyélbe üsse. Az új párt hatalmas centrum-párt lesz, a melylyel a kormány tetszése szerint hol jobbra, hol balra kormányozhat. De ezt az új centrum-pártot nem Thun fogja élvezni, hanem Dipauli báró, a kit sokan a jövő emberének tekintenek.

UJDONSÁGOK.

— **Királyunk karácsonya.** Ő felsége a király *Mária Valéria* főhercegnőnél *Walseeben* töltötte a karácsonyi ünnepeket, ahova e hó 24-én délután 1 órakor érkezett meg. A pályaudvartól a kastélyig vivő utat négyfogatu szánon tette meg a király. Délután 2 órakor folyt le az iskolaépületben, a karácsonyfáünnepély, amelyen *Mária Valéria* főhercegnő, *Bombelles* grófnő és *Vécsey* báróné udvarhölgyek kíséretében jelent meg. A király, valamint *Ferencz Szalvátor* főherczeg küldtek ajándékokat a jótékony célra. Tizenkét árva gyermeket gazdagon felruháztak és igen sokat megajándékoztak. Maga a főherczegnő osztogatta az ajándékokat a kicsinyeknek és barátságosan megszólította őket. A lányok többek között király arcképét, a fiúk emlékérmekét kaptak. Ez alkalommal száz szegényt is részesítettek adományokban. *Mária Valéria* főhercegnő 1 és fél óra hosszat időzött az iskolában és távozásakor teljes meglepődését nyilvánította az iskolamesternek. A szent estét ő felsége leánya, veje és unokái körében töltötte, ugyszintén az ünnep első napját is.

— **Eljegyzés.** *Weber* Károly és neje *Friedrich* Mária örömmel jelentik leányuknak *Annának*, *Friedrich* Rudolf urali folyó évi december hó 24-én történt eljegyzését.

— **Karácsony Nagy-Lángon.** A nemes szívű *nagy-lángi* gróf *Zichy* család, mint minden évben, ugy az idén is megörvendeztette a szegény gyermekeket karácsonyfával. A *nagy-lángi* s *csössi* gyermekeknek id. *Zichy* János gróf és grófné, *Viktória* s *Lujza* grófnők. A *túcsi* s *fövenyieknek* pedig ifj. *Zichy* János gróf és grófné állítottak különféle szebbnél szebb tárgyakkal megrakott karácsonyfát. A nemes szívű család vett és sajátkezűleg horgolt ruhákkal mintegy 200 gyermeket öltöztetett föl. — A gyermekek hálatelt szívvel mondtak köszönetet a jótékony főuri családnak.

— **Gyászjelentés.** Özvegy *Fidlovi*s Lajosné szül. *Heggy* Julianna fájdalommal jelenti nagybátyjának *Majer* József volt szűkesmesternek f. 1898. évi December 24-én d. e. 10¹/₂ órakor, hosszas betegeskedés, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, életének 74-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei a rom. kath. egyházszertartása szerint f. december hó hó 26-án d. u. 3 órakor tétettek a Szent Háromoságról czimzett sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra.

— **A jégpálya nyitva van.** Meghozta a karácsony az oly sokaktól várva-várt jeget. Karácsony első ünnepe óta örvendve látják a sas-utca és az Otthon-kávéház sarkán levő jelző táblát: „A jégpálya nyitva van.” Vasárnap még csak egy részén lehetett korcsolyázni, tegnap azonban már az egészet elfoglalhatta a korcsolyázó közönség. El is foglalta és a honvédzenekar vidám zenéje mellett vigan siklott tova a túlkör sima jégen.

— **Közgyűlés a városnál.** Székesfejérvár szab. kir. város törvényhatósága f. é. december 29-én d. e. 10 órakor a városház nagytermében rendes havi közgyűlést fog tartani, melynek tárgysorozata a következő: 1. Tóth István főjegyző hivatalos jelentése a közigazgatási bizottság, valamint több kisebb bizottság, szakosztály s választmány újraalakítása, illetve kiegészítése tárgyában; a) a közigazg. bizottságból kilépnek Tóth Aladár, Farkasdy Dezső, Alaghy Dezső, dr. Saára Gyula és Pálffy Károly; b) az igazoló választmányból kilépnek a következő választott tagok: Farkasdy Dezső, Pálffy Károly, dr. Kövessy István, Tóth Artur, Tóltényi Antal; a számonkérő székéből kilépnek Madaras Lipót s Tóth Aladár; d) a loávató bizottságból kilép Karl József elnök; e) a pénztári napbiztosok sorá-

ból kilépnek Almási Ferencz, Almásy János, Bierbauer János, Dieball György, dr. Fanta Adolf, Farkasdy Dezső, Flaskár József, Galambos István, Havranek János, Herzeg Ignác, Kovács Pál, dr. Kövessy István, Laufner Ferencz, Madaras Lipót, Pálffy Károly, Say István, dr. Saára Gyula, Schlammadinger Alajos, Schlammadinger Antal, Szommer Mór, Tóth Artur, Vajmár Ferencz, Weber Károly, Weisz Károly. Ezeket kivül a bizottsági tagok sorában történt változás folytán több kisebb bizottság, szakosztály s választmányban üresedésbe jött helyek lesznek még választás folytán betöltendők. — Ezek betöltése után több próbáb ügy fog a közgyűlés elé terjesztetni.

— **A fejérmegyei főispán lemondása.** A kormány egyik félhivatalos könyomatosa arról értesül, hogy *Fiáth* Pál báró, városunk és vármegyénk főispánja már a legközelebbi jövőben január első napjaiban le fog mondani főispáni méltóságáról. A főispán eme elhatározását politikai okokkal hozzák kapcsolatba. *Fiáth* Pál báró öccse *Fiáth* Miklós bárónak, a ki egyike a legmerevebb szécesszionistáknak. Tehát már a főispánok is hátat fordítanak Bánffyáak?! Ennél már semmi sem illusztrálja jobban, mily nagy zérusnak tekintik őt még a saját kreaturái is.

— **Kanonokok installációja.** A veszprémi káptalan érdemes új kanonokait minap installálták ünnepiesen a székesegyházban. Először *Palotay* Ferencz prelátus-ka onok installálta *Kemenes* Ferencz nagyprépostot, majd azután ő, mint nagyprépost a többi előléptetett kanonokokat, nemkülönben a tridentii hitvallás letétele után *Kranicz* Kálmán és *Rada* István dr. új kanonokokat. Az installáció után délben a káptalan tisztelgett a nagyprépostnál, kinek vezetése alatt *Hornay* Károly báró püspök elé vonultak. Délben a püspöknel diszebed volt a káptalan tisztelgetése.

— **Teljes holdfogyatkozás.** Ma 27-én éjjel és 28-án virradóra teljes holdfogyatkozás lesz. Az érdekes természeti tüneményt tiszta égboltozat mellett nálunk is jól lesz látható.

— **A tóvárosi olvasókör** f. évi december hó 28-án d. u. 5 órakor a saját helyiségében választmányi ülést tart. Ez alkalommal árverezik el másodikából a kör hirlapjait.

— **Új vasuti megállóhely.** A déli vasut budapest-kanizsai vonalán január 1-től kezdve a Komárváros és Récsé között fekvő 75. sz. örháznál „Zala-Szent-Jakab” elnevezéssel személyforgalomra berendezett megállóhely nyitattik meg, melynél a 205, 207, 215, 206. és 216. számú személyvonatok „feltételesen” egyegy percze meg fognak állani. E megállóhelyen menetjegyek nem adhatnak ki és podgyász-expresszárak, valamint kutyák nem vétetnek fel, hanem az illetékek utánfizetésképp (pótlék nélkül) szedetnek be. „Zala-Szt.-Jakab” megállóhelyről az említett vonatok a következő időkben indulnak: Budapest-felől Nagykanizsa felé: a 205. számú vonat délután 1 óra 15 perczkor, a 207. számú vonat raggel 3 óra 27 perczkor, a 215. számú vonat este 8 óra 25 perczkor és Nagykanizsa felől Budapest felé: a 206. számú vonat délután 2 óra 21 perczkor, a 208. számú vonat éjjel 12 óra 38 perczkor, a 216. számú vonat 9 óra 53 perczkor.

— **Gyermekek öröme.** Kedves meglepetésben részesítette gróf *Pappenheim* Sándorné *iszakaszentgyörgyi* földbirtokosnő az iskolás gyermekeket karácsony alkalmával. F. hó 23-án ugyanis, a mint azt az előző években is szokta, meleg téli kézelőkkel, sálokkal látta el őket és hogy legyen mit a karácsonyfára akasztani, kis kendőkre csomagolva különböző édességeket és déli gyümölcsöket osztott ki közöttük az iskolákban. A megjutalmazott gyermekek, vagy 130-an hálatelt szívvel mondtak köszönetet a jószívű grófnőnek.

— **Véres karácsony.** A könyelműség és vigyázatlanság bűnhődésének borzasztó jelenete játszódott le e hó 23-án *Csőszén*. *Medgyaszay* L. fiatal 16 éves kálvinista teologus, a kálvinista teologusok szokása szerint szupplikálni ment a karácsonyi ünnepekre. Szerencsétlen sorsa *Csőse*-re vetette, a hol nagybátyjánál *Baditz* N. jómódu magánzónál szállott meg. A rokonok szivesen látták öcsösiket s ő is otthonn érezte magát. Unokatestvérével a 18 éves *Medgyaszay* Vilmával tréfálozott épen, mikor megpillantotta a kályha mellett nagybátyjának puskáját, kezebe fogta, azt híván, hogy nincs megtöltve, „Vilma, meglőlek” szolt unokanővérenek, ráfogta a fegyvert, s elsütötte. A fiatal leány vérbe borulva rogyott össze. A serétek bal mellébe hatoltak a váll felé s több szem a tüdőbe furdótt. A vérvészeség oly nagy volt, hogy az orvos mindaddig nem vállalkozott a serétek kivetésére. Ha a seblát kibírja s egyéb komplikációk a bajhoz nem járulnak, talán meggyógyul, de a remény kevés. A seerensétlen fiatal embert e borzasztó eset annyira megráztatte, hogy közel áll az örüléshez.

— **Forgó Újság.** A Kossuth Lajos utcán pár nap óta nagy népszerűsület van, mely néha oly mérveket ölt, hogy a különben is élénk forgalmu utcán akadályozza a szabad közlekedést. Az emberek az „Újságírói” sorsjáték kezeléségének egy kirakatát bámulják, mely valóban meg is érdemli a figyelmet. Egy feltűnő izléssel kiállított hat oldalú oszlopon tizenkét budapesti napilap czime alatt olvashatók az illető lapokhoz érkezett legújabb távirati tudósítások, melyek óránként változnak. Az oszlopot egy leleményes gépezet folytonos forgo mozgásban tartja, úgy hogy az oszlop valóságos forgó újság. Persze a kirakat nézői az alkalmat felhasználják arra, hogy azonnal ott helyben újságírói sorsjegyet vásároljanak, minthogy az első húzás már január 4-én megtartatik. Egy 50 kros sorsjeggyel mely mind a hat húzásra érvényes egy 100.000 koronás főnyereményt és öt 20.000 koronás nyereményt is lehet csinálni.

— **Rendőrségi hírek.** *Körmendi* Nándor, *Körmendi* Ferencz, *Boricza* János, ifj. *Tüske* István, *Tüske* Kálmán fiatal uracsok tegnap éjjel iszonyu lármával járták be a sas-utczát. A rendőrbiztos figyelmeztette őket s neki meg nagy helykén válaszolgattak és nevéket sem mondták meg, miért a rendőrbiztos feljelentette őket a rendőrségnél.

Felelős szerkesztő: **Báró Proff Kocsárd.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Magyar Általános Köszönbánya részvény társaságtól Budapesten a

tatai köszönbányák

kizárólagos képviselét Székesfejérvár és vidékére átvettem és szentét itt állandóan raktáron tartom.

A hazai szentermékek közt a **tatai szőn** első helyet foglal el és a porosz szőnhez hasonlóan, legkisebb salakot sem és nagyon kevés hamut hagy hátra, miért is szobafűtésre kiválóan alkalmas.

Kérem a tisztelt fogyasztó közönséget, hogy erről magának meggyőződést szerezni és megrendelésekkel fölkeresni sziveskedjék.

RAKTÁR: a teherpályaudvar bejárójával szemben, a Keszey-féle székgyárban.

Iroda:

Tisztelettel

Sas-utca 5.

WEISZ JÓZSEF.